593/00

Den 1. maj 2000 blev i sag nr. 50.960:

xxxx xxxxx xxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxx xxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxx x

mod

Codan Forsikring
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Arvingerne efter afdøde forsikringstager, som havde ulykkesforsikring i Codan Forsikring, klager ved deres advokat over selskabets afvisning af at udbetale forsikringens dødsfaldsdækning.

Forsikringstageren omkom den 26/8 1998 kl. ca. 03.30 under en brand i sit hjem. Resultatet af de retskemiske undersøgelser viste, at forsikringstageren på skadetidspunktet var påvirket af såvel spiritus som medicin.

Nævnet har fået forelagt politirapport, brandstedsundersøgelsesrapport samt retsmedicinske erklæringer.

Af politirapporten fremgår bl.a., at forsikringstageren blev fundet i ejendommens stue. En nabo til forsikringstageren har til politirapporten forklaret, at hun kendte forsikringstageren godt. Endvidere hedder det i rapporten: ”Afhørte kendte nu afdøde som en meget fåmælt person. Hun havde alkoholproblemer, og hun røg meget, - cigaretter. I går aftes, - altså den 250898, omkring kl. 1830 ringede nu afdøde til afhørte. Hun talte med nu afdøde i ca. 3 kvarter. Afhørte siger, at når nu afdøde talte så længe i telefonen, - ’så var hun fuld’. Afhørte kunne også høre, at hun var påvirket af spiritus. … Afhørte har

kendt nu afdøde siden 1991, hvor afhørte flyttede ind i det dengang nybyggede kvarter. … Nu afdøde havde altså fortsat et umådeholden spiritusforbrug, og afhørte føler sig overbevist om, at det, - sammenholdt med hendes 'kæderygning' af cigaretter, har svækket hendes dømmekraft. Afhørte har som forklaret ingen tro om, at nu afdøde med vilje ville tage sit eget liv, men at det kunne ske ved et uheld i forbindelse med 'fuldskab og tobaksrygning i sengen', kan hun nemt forestille sig. Afhørte har ofte, når hun har besøgt nu afdøde, fundet hende spirituspåvirket og rygende i sengen, hvilket sidste, hun har bebrejdet hende. Samtidig fik nu afdøde i øvrigt også en del medicin."

I en rapport af 27/8 1998 fra Teknisk Afdeling, politiet i Århus, hedder det bl.a.: "***Teknisk Afdeling v/J.J.,*** foretog i tidsrummet den 260898 kl. 1000 til kl. 1200 undersøgelser på brandstedet. Der optoges fotos og der udfærdiges beskrivelse af stedet. Efter undersøgelsen konkluderedes, at arnestedet for ildens opståen skønnes at være soveværelset. Der er derfor indikering for, at nu afdøde har røget cigaretter i sengen og ikke har taget sig i agt, - muligt også i forbindelse med spiritusindtagelse og medicinering. Der er opstået ild i sengetøjet, hvorefter nu afdøde for sent har reageret på det, derved, at hun er gået/kravlet ind i stuen til skuffemøbel med telefon for tilkaldelse af hjælp, hvilket altså ikke er lykkedes antagelig grundet røgforgiftning. Som det fremgår af sagen, fandtes hun jo liggende død på gulvet ved skuffemøblet i stuen."

Af den af Dansk Brandteknisk Institut udarbejdede rapport fremgår bl.a.: "**6.0 SAMMENFATNING.** 6.1 Arnested. Udfra undersøgelsen og sammenholdt med kortslutningsmærkernes placering må brandens arnested kunne fastlægges til soveværelse/entre. 6.2 Brandårsag. Udfra undersøgelsen af de elektriske installationer var det ikke muligt at fastlægge årsagen til brandens opståen. 6.3 Andre forhold. Ikke aktuel. **7.0 KONKLUSION.:** Udfra undersøgelsen af resterne fra de elektriske installationer i husets entre, soveværelse og stue var der ikke fundet fejl eller andre ting ved disse, som kunne have været årsag til brandens opståen."

Retskemisk afdeling ved Århus Universitet har i erklæring af 29/10 1998 påvist en alkoholkoncentrations i blodet på 1,21 0/00 (middelværdi) og en alkoholkoncentration i urinen til 1,72 0/00. Endvidere blev der hos afdøde fundet et salicylsyreindhold i blodet på 2800 µmol/kg.

I skrivelse af 2/11 1998 fra Retsmedicinsk Institut til Politimesteren i Århus hedder det bl.a.: ”***Afsluttende konklusion.*** Alkoholanalysen og den retskemiske undersøgelse viser, at afdøde har været påvirket af alkohol på dødstidspunktet, samt at hun tidligere har indtaget såvel acetyl-salicylsyre og kodein, begge stoffer, der findes i smertestillende medicin. Salicylsyrekoncentrationen, et omdannelsesprodukt af acetylsalicylsyre, er indtaget i så store doser, at det har givet en alvorlig forgiftning, hvilket har kunnet påvirke vejrtrækning. **Dødsårsagen** må fortsat antages at være kulilteforgiftning ved indebrænding hos den af alkohol og smertestillende medicin påvirkede kvinde.”

I klagernes advokats skrivelse af 16/7 1999 til nævnet hedder det bl.a.: ”Det er min opfattelse, at Codans betragtning om at afdøde ved indtagelse af spiritus og medicin forud for uheldstidspunktet har udøvet en så betragtelig grad af uagtsomhed, at den må betragtes som grov og dermed omfattet af policens ovenfor citerede undtagelsesbestemmelse er forkert. Det er samtidig min opfattelse, at den opståede tvist skal reguleres efter FAL § 18, stk. 2. **Ad definition af grov uagtsomhed:** Som definition af begrebet grov uagtsomhed i både forsikrings- og erstatningsretlig terminologi vil jeg (støttet til 2. omarbejdede udgave af Forsikringsret fra 1997 af Ivan Sørensen side 143, med henvisning til bla. højesteretsdommer Jørgen Nørgaards kommentar til U 1996, s. 191 B – baggrund U 1995 737 H) opstille følgende kriterium: *’Grov uagtsomhed foreligger, når skadevolder/sikredes adfærd har indebåret en indlysende fare for den faktisk indtrådte skade, og dette har stået eller burde have stået skadevolder/sikrede klart. Det er således faren eller risikoen for skaden, som skal have været indlysende for skadevolder.’* Citatet er hentet fra den kommende reviderede udg. af den kommenterede Erstatningsansvarslov. Ovenfornævnte definition/kriterium omfatter såvel skadelidtes – hvis han/hun bærer skylden for skaden men også lider skade – udviste grove uagtsomhed i relation til EAL, som FAL, idet definitionen af grov uagtsomhed er ens i disse to love. **Ad afdødes adfærd:** Af Dansk Brandteknisk Instituts redegørelse af 27. august 1998 fremgår, at brandårsagen ikke kan fastslås. Det er min opfattelse, at afdødes indtagelse af receptpligtig medicin forud for dødstidspunktet ikke på nogen måde kan sidestilles med at være under påvirkning af ’narkotika eller ligende stoffer’, idet denne dækningsundtagelse skal opfattes som en umådeholden indtagelse i såvel omfang som medicinpræpa-

rat (stof) og på ingen måde efter anerkendt lægelig henvisning. Idet brandårsagen er og forbliver ukendt, er det min opfattelse:
at afdøde ikke kan bebrejdes/tilregnes brandårsagen, idet en mulig teori om at brandårsagen skyldes, at afdøde havde røget i sengen, var faldet i søvn med en tændt cigaret e.l., hvorved antændelse af sengelinned var sket, ikke kan bevises eller med tilstrækkelig sikkerhed sandsynliggøres,
at afdøde på dødstidspunktet ikke havde indtaget hverken alkohol eller medicin (narkotika eller lignende stoffer) i et omfang, der medfører, at hendes tilstand indebar en indlysende fare for, at hun ville indebrænde på grund af hendes påvirkede tilstand og hermed nedsatte reaktionsevne, hvis der opstod brand,
at det er selve risikoen/faren for, at afdøde ville komme til skade eller dø som følge af indebrænding i alkohol/medicinpåvirket tilstand, som i henhold til ovenfor nævnte definition skulle have været indlysende og ikke selve den materielle brandskade, der ikke er genstand for nærværende sag.
Der er intet i sagen, der antyder, at afdøde påtænkte at begå selvmord ved indebrænding. Det bemærkes hertil, at selve dødsårsagen blev fastslået til kulilteforgiftning. Hertil kom at afdøde blev fundet i ejendommens stue siddende foran en telefon, hvilket tyder på, at hun kort før hun mistede bevidstheden sandsynligvis prøvede på at hidkalde hjælp, fordi hendes bolig brændte. **Ad sammenfattende:** Jeg finder ikke, at afdøde ..(klageren) forud for dødstidspunktet havde indtaget spiritus og lægeordineret medicin i et omfang, der gjorde det indlysende klart for hende, at hun ville løbe i en stor risiko for at lide personskade eller dø som følge af at hun var beruset og dermed havde nedsat dømmekraft eller var hjælpeløs, hvis der opstod brand i hendes hus. Med andre ord finder jeg ikke, at afdøde har udvist en adfærd, der kan betragtes som groft uagtsomt, og slet ikke i et omfang der medfører, at forsikringsudbetalingen ikke skal ske, hvorfor jeg beder Ankenævnet om at omgøre det af Codan afgivne afslag."

Selskabet har i skrivelse af 4/10 1999 til nævnet anført: "Efter en gennemgang af sagen har Codan ved brev af 30.11.1998 meddelt advokat S.E., at resultatet af de retskemiske undersøgelser viser, at ..(forsikringstageren) har været påvirket i en sådan grad, at det har haft afgørende indflydelse på skadens opståen og det videre forløb. Efter en samlet vurdering af sagen, skal vi derfor meddele, at tilfældet ikke er omfattet af denne forsikring, jfr. fællesbetingelserne for Codans Syge- og Ulykkesforsikring, pkt. 3,

idet det må anses for groft uagtsomt at indtage medicin i de her foreliggende doser, ligesom der var tale om en betydelig grad af spirituspåvirkning, der tilmed øger effekten af medicinforbruget. Efter en fornyet gennemgang af sagen skal Codan fastholde den trufne afgørelse. … Af den retskemiske erklæring fremgår, at alkoholpromillen var 1,21 (middelværdi), mindsteværdien var 1,11. Desuden fremgår, at indholdet af salicylsyre i blodet var 2800 µmol/kg, morfin 0,03 µmol/kg og lorazepam (temesta) 0,3 µmol/kg. Af retsmedicinsk instituts afsluttende konklusion fremgår blandt andet, at alkoholanalysen og den retskemiske undersøgelse viser, at afdøde har været påvirket af alkohol på dødstidspunktet, samt at hun tidligere har indtaget såvel acetyl-salicylsyre og kodein, begge stoffer der findes i smertestillende medicin. Salicylsyrekoncentrationen, et omdannelsesprodukt af acetyl-salicylsyre, er indtaget i så store doser, at det har givet en alvorlig forgiftning, hvilket har kunnet påvirke vejrtrækningen. Dødsårsagen må fortsat antages at være kulilteforgiftning ved indebrænding hos den af alkohol og smertestillende medicin påvirket kvinde. Dødsmåden må antages at være ulykke ved indebrænding. I klagen til Ankenævnet anfører advokat S.E., at afdødes egen læge B.C. har bekræftet, at nævnte medicinfund i afdødes blod hidrørte fra indtagelse af lægeordineret receptpligtig medicin. Der er imidlertid indtaget medicin i et omfang, der har medført en alvorlig forgiftning. … Forsikrede må således have indset, at indtagelse af en overdosis receptpligtig medicin i kombination med indtagelse af alkohol i kombination med rygning – efter al sandsynlighed i sengen – indebar en både nærliggende og åbenbar risiko for omfattende skade. Havde forsikrede ikke indtaget medicin i doser, der har medført en alvorlig forgiftning i kombination med indtagelse af alkohol ville hendes mulighed for at afværge skaden desuden have været væsentlig bedre. Det må forsikrede have indset. Skaden er derfor forvoldt ved grov uagtsomhed, jf. herved praksis og Bo von Eybens afhandling om 'Begrebet grov uagtsomhed på forskellige retsområder'. Det burde således have stået forsikrede klart, at der var en overhængende fare for indebrænding ved indtagelse af overdosis medicin i kombination med rigelig alkohol og rygning i sengen. Ud fra de foreliggende oplysninger om branden må det efter Codans opfattelse anses for overvejende sandsynligt, at ilden er opstået i forbindelse med rygning i sengen eller i hvert fald ved rygning i stærkt påvirket tilstand. Ilden er jo ikke opstået i de elektriske installationer, jf. brandstedsundersøgelsen. Det fremgår endvidere, at nu afdøde ofte var bebrejdet, at hun røg i sengen. Subsidiært gøres gældende at alkohol og medicin i overdosis er den væsentligste årsag til forløbet, hvorfor skaden er undtaget fra dækning ef-

ter bestemmelserne om, at forsikringen ikke dækker skader fremkaldt under selvforskyldt beruselse eller under påvirkning af narkotika eller lignende stoffer."

Selskabet har i skrivelse af 30/11 1999 til nævnet fastholdt, at den af klageren indtagne mængde medicin må betegnes som en overdosis.

Klagerens advokat har hertil i skrivelse af 29/2 2000 til nævnet anført, at: "… forsikringsselskabet Codan på ingen måde har dokumenteret, at afdøde G.K. havde indtaget en overdosis acetylsalicylsyre. Jeg kan ikke acceptere, at en unavngivet person (forsikringsselskabets rådgivende læge) fremkommer med sådanne udsagn og jeg kan på ingen måde acceptere, at sådanne udsagn tillægges vægt. Det bemærkes, at min klients læge er af den modsatte opfattelse."
Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.: "**Hvilke skader er aldrig dækket under forsikringen? 3. Forsikringen dækker ikke:** … - Skader, der uanset tilskadekomnes sindstilstand, er fremkaldt af den tilskadekomne ved forsæt eller grov uagtsomhed, ved deltagelse i slagsmål, ved selvforskyldt beruselse eller under påvirkning af narkotika eller lignende stoffer."

Nævnets flertal udtaler:
Det må lægges til grund, at forsikringstageren døde som følge af kulilteforgiftning, og at årsagen til branden er ukendt.

Selv om det er sandsynligt, at forsikringstagerens indtagelse af alkohol og medicin har bevirket, at hun var ude af stand til at redde sig, da branden udbrød, finder flertallet at måtte lægge vægt på, at selskabet ikke har godtgjort, at branden og dermed ulykkestilfældet er fremkaldt ved beruselse og indtagelse af medicin. Da beruselse og indtagelse af medicin under de nævnte omstændigheder ikke i sig selv kan anses for grov uagtsomhed,

b e s t e m m e s :

Selskabet, Codan Forsikring, skal anerkende, at det er uberettiget til at afvise at udbetale forsikringens dødsfaldsdækning med henvisning til, at ulykkestilfældet er fremkaldt ved grov uagtsomhed eller ved selvforskyldt beruselse eller under påvirkning af narkotika eller lignende stoffer.

J. Hermann
formand